

Inleiding

Op vrijdag 11 december 1998 kwamen de beoefenaren van het staatsrecht en het bestuursrecht in grote getale bijeen voor de door het Utrechtse Instituut voor staats- en bestuursrecht georganiseerde staatsrechtconferentie waarin de gevolgen van recente bestuurswetgeving voor het staatsrecht centraal stonden. Blijkbaar werd het onderwerp door velen de moeite waard gevonden. Dat was verheugend, maar toch ook wel verrassend. De aandacht voor de gevolgen van recente bestuurswetgeving voor het staatsrecht was namelijk tot voor kort niet zo geweldig groot.

Natuurlijk, staatsrecht en bestuursrecht worden vaak in een adem genoemd en iedereen is er zich van bewust dat de beide disciplines nauwe verwantschap vertonen. Ze zijn gebouwd op een aantal gemeenschappelijke beginselen. Maar het is mijn stellige indruk dat de beide wetenschapsdisciplines, vooral sinds de voorbereiding en de totstandkoming van de Algemene wet bestuursrecht uit elkaar zijn gegroeid en erger nog dat – uitzonderingen daargelaten – de beoefenaren van de beide disciplines met de rug naar elkaar toe zijn gaan staan.

De aandacht van staatsrechtbeoefenaren voor de Algemene wet bestuursrecht was tot voor kort vrijwel nihil. De totstandkoming van de verschillende tranches werd niet of nauwelijks begeleid door commentaar van staatsrechtelijke georiënteerde auteurs, terwijl er toch vele onderwerpen in de Awb zijn te vinden die raakvlakken vertonen met – of zelfs in het hart gaan van de staatsrechtelijke dogmatiek. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het vraagstuk van de positie van de rechter in het staatsbestel, gerelateerd aan de in de Awb geregelde bevoegdheid van de rechter om zelf in de zaak te voorzien. Of aan het nalevingstoezicht dat qua regeling van de beperkingen op de privacy in de kern gaat van de grondrechtendogmatiek. En zo zijn er nog vele andere voorbeelden te noemen.

In een bundeltje opstellen dat in 1996 verschenen is ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van het Utrechtse Instituut voor staats- en bestuursrecht, getiteld: 'Bestuursrecht in perspectief' heb ik al eens gespeculeerd over mogelijke verklaringen voor het feit dat de aandacht van de staatsrechtwetenschap voor de Awb miniem is geweest. Ik kan me nog steeds niet aan de indruk onttrekken dat het gros van de staatsrechtbeoefenaren enigszins meewarig heeft gekeken naar de gretigheid waarmee bestuursrechtcollega's zich en masse op hun nieuwe 'speeltje' hebben gestort, alsof er naast de Awb geen ander bestuursrecht, laat staan publiekrecht zou bestaan. Daarnaast leek het er aanvankelijk ook op dat de Awb weinig consequenties zou hebben voor staatsrechtelijke leerstukken. Een minstens zo belangrijke verklaring kan volgens mij worden gevonden in externe factoren. Daarbij doel ik met name op de externe financiële prikkels tot langjarige

programmering van het onderzoek en dan liefst op beperkte thema's, die vooral multi- en interdisciplinair moeten worden aangepakt. Het gevolg hiervan is geweest dat veel staatsrechtbeoefenaren samenwerkingsverbanden hebben gezocht met collega's van Europees recht en internationaal recht op thema's als Europese integratie, mensenrechten en rechtsvergelijking. Terwijl de bestuursrechtbeoefenaren de krachten vooral hebben gebundeld met strafrecht en privaatrecht op onderwerpen als handhaving en rechtsbescherming. Doordat op deze wijze veel onderzoekscapaciteit voor een lange periode is vastgezet, bestaat er weinig neiging en bestaan er ook relatief weinig mogelijkheden om – al dan niet gericht op de actualiteit – gemeenschappelijk onderzoek te doen die het staats- en bestuursrecht met elkaar verbinden.

Hoe het ook zij: staatsrechtbeoefenaren hebben ten onrechte ontwikkelingen in het bestuursrecht links laten liggen.

Maar ook het omgekeerde is het geval. Hele delen van het bestuursrecht lijken zich in een welhaast autonoom ontwikkelingsproces te bevinden, waarbij relatief weinig rekening wordt gehouden met fundamentele noties die vooral in het staatsrecht gekoesterd worden. Daarbij denk ik vooral aan het reeds genoemde nalevingstoezicht in relatie tot grondrechten en de hele opbouw en verfijning van de bestuursrechtelijke rechtsbescherming in relatie tot de besluitvorming door democratisch gelegitimeerde organen. Het betreft hier een oud, klassiek staats- en bestuursrechtelijk debat, maar bij de totstandkoming van de derde tranche van de Awb viel het stil, om pas weer in alle hevigheid op te laaien na het verschijnen van het rapport van de commissie-Van Kemenade. Vanaf dat moment werd er door bestuursrechtbeoefenaren driftig over geschreven, veelal in defensieve zin. Daarmee heb ik overigens nog geen waardeoordeel uitgesproken.

Het is nuttig, zo niet noodzakelijk dat het staatsrecht en bestuursrecht nauwer op elkaar worden betrokken. De eerste resultaten zijn ook al te melden. Zo is er de reeds gememoreerde Utrechtse bundel. De Staatsrechtkring heeft het initiatief genomen om een publicatie te laten verschijnen over de Awb en het staatsrecht, met daarin bijdragen van Kortmann over delegatie en mandaat, van Zijlstra over bestuurlijk toezicht en van Warmelink over de subsidiëtitel.

Maar er zijn natuurlijk meer vraagstukken van gemeenschappelijk belang en dat betreft niet alleen maar zaken die verband houden met de Algemene wet bestuursrecht. Het leek de Utrechtse organisatie van deze vijfentwintigste staatsrechtconferentie een goede gedachte een aantal van deze vraagstukken te selecteren en daarover te debatteren.

De debatten werden gevoed door een aantal preadviezen en coreferaten, waarvan de tekst in deze bundel is opgenomen. Wij zijn de preadviseurs en coreferenten veel dank verschuldigd voor hun – veelal prikkelende – bijdragen aan de conferentie. Onze dank gaat ook uit naar prof. mr. T. Koopmans, die op magistrale wijze een synthese van de dag presenteerde. Ook de schriftelijke versie van zijn slotrede treft u in dit boekje aan.

Gelet op de vele positieve reacties mogen we terugkijken op een geslaagde staatsrechtconferentie. Het succes zou compleet worden als over enige tijd zou blijken dat staats- en bestuursrechtbeoefenaren zich in woord en geschrift meer zijn gaan bekommeren om vraagstukken van gemeenschappelijk belang.

Universiteit Utrecht

Universiteitsbibliotheek Utrecht
Postbus 80124
3508 TC Utrecht

Telefoon 030-253 6612

*Utrecht University Library
PO Box 80124
3508 TC Utrecht
The Netherlands*

Phone +31 30 253 6612

Dit is een elektronische levering van het door u aangevraagde document.
Uitsluitend voor persoonlijk gebruik.
Bij vragen over de levering mail naar bibliotheek@uu.nl

This is an electronic delivery of the document you requested.
For personal use only.
If you have questions please mail to library@uu.nl

STATUS
Document Delivery
SOURCE
PATRON
BORROWER
QGJ
LENDERS

TYPE
Copy
REQUEST DATE
12/03/2019
RECEIVE DATE

OCLC #
67910492
NEED BEFORE
01/02/2020

200347067

DUE DATE

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

LOCAL ID
AUTHOR H R B M Kummeling; Staatsrechtconferentie
TITLE Het bestuursrecht als agenda voor het staatsrecht /
IMPRINT Deventer : W.E.J. Tjeenk Willink, 1999
ISBN

ARTICLE AUTHOR Kummeling
ARTICLE TITLE Inleiding

FORMAT Serial
EDITION
VOLUME
NUMBER
DATE 1999
PAGES 1-2

3/12

INTERLIBRARY LOAN INFORMATION

VERIFIED source=unknown
MAX COST OCLC IFM - 6.50 EUR
LEND CHARGES
LEND RESTRICTIONS

*uitgeleend
film 3/12*

AFFILIATION
COPYRIGHT US:CCG

SHIPPED DATE
FAX NUMBER
EMAIL

ODYSSEY
ARIEL FTP
ARIEL EMAIL

BILL TO UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT
IBL BUREAU
POSTBUS 80124
UTRECHT, NL 3508 TC

PATRON INFORMATION

PATRON ID Donge101@soliscom.uu.nl
PATRON STATUS UU staff
PATRON PHONE
PATRON FAX
PATRON EMAIL G.vanDongen@uu.nl
PATRON NOTE TAVERNE PURE 1632433

PATRON NAME van Dongen, Guido
PATRON ADDRESS , NL

PATRON DEPARTMENT Please select
PICKUP LOCATION

SHIPPING INFORMATION

SHIP VIA Library Mail
SHIP TO UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK UTRECHT
IBL BUREAU
POSTBUS 80124
UTRECHT, NL 3508 TC

RETURN VIA
RETURN TO

2 x
[Signature]